

**This is an electronic reprint of the original article.
This reprint *may differ* from the original in pagination and typographic detail.**

Author(s): Jouhki, Jukka

Title: Yhdistetty uskonnonopetus ei ole riittävä askel

Year: 2017

Version:

Please cite the original version:

Jouhki, J. (2017, 15.9.2017). Yhdistetty uskonnonopetus ei ole riittävä askel. AntroBlogi. <http://antroblogi.fi/2017/09/yhdistetty-uskonnonopetus-ei-riita/>

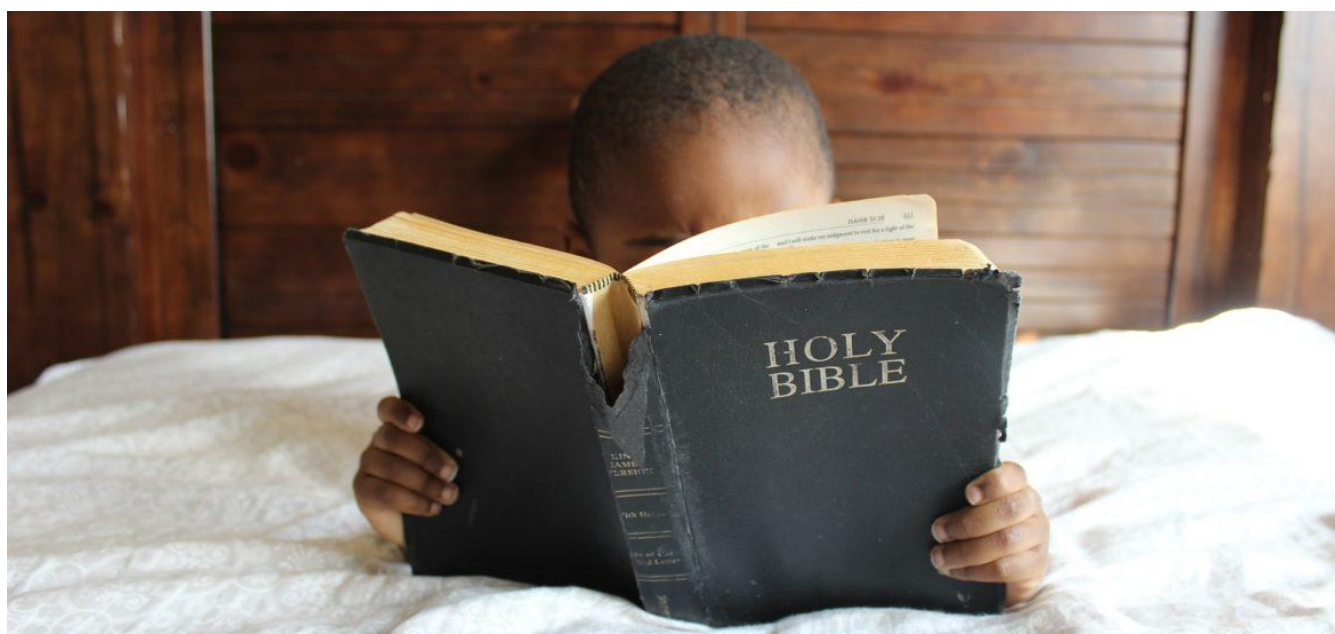
All material supplied via JYX is protected by copyright and other intellectual property rights, and duplication or sale of all or part of any of the repository collections is not permitted, except that material may be duplicated by you for your research use or educational purposes in electronic or print form. You must obtain permission for any other use. Electronic or print copies may not be offered, whether for sale or otherwise to anyone who is not an authorised user.

ANTRO BLOGI

Yhdistetty uskonnonopetus ei ole riittävä askel

- [Jukka Jouhki](#)
- [15.9.2017 10:00](#)

Viime päivinä Helsingin Sanomissa on käsitelty uskontokunnille yhteistä uskonnonopetusta. Keskiviikkona siteerattiin muun muassa uskonnonopetuksen professori Arto Kallioniemeä, jonka mukaan se, että "lapset jaetaan eri luokkiin uskonnon perusteella, ei ole tätä päivää". Kallioniemen mielestä koulujen uskonnonopetus tulisi yhdistää niin, että eri uskontokuntiin kuuluvat oppilaat pohtisivat nyky-yhteiskunnan ilmiöitä yhteisessä opetuksessa.

Professorin näkökulma on liberaali ja kriittinen, mutta sekin ylläpitää uskonnon korostunutta asemaa kouluissa. Pitäisi mennä vielä pidemmälle ja kysyä, tarvitseeko uskonnolle omistettua oppiainetta ylipäätään olla kouluissa.

Uskonnonopetus on koulujen arjessa totuttu tosiasia, mutta kouluopetuksen tieteellistä pohjaa vasten sen asema on ongelmallinen. Onhan uskontojen ytimessä empiirisen tieteen ja varsinkin sekulaarin koululaitoksen näkökulmasta kiusallisen epätieteellinen oletus. Kärjistäen uskonto pohjaa fantasiamaailmaan yli-inhimillisine olentoineen. Toki jumaliin, enkeleihin, ihmeisiin tai kuolemanjälkeiseen elämään voi opetuksessa suhtautua symbolisesti, retorisesti tai jopa materialistisen marxilaisesti.

Silti voidaan kysyä, tarvitseeko mytologisia ihmiskäsityksiä ja maailmankuvia käsittelevä opetus oman oppiaineen. Sekulaarimmassa yhteiskunnassa uskonnollisia ilmiöitä käsiteltäisiin vain osana psykologiaa, historiaa, yhteiskuntaoppia tai vaikkapa kirjallisuutta.

Uskonnollisuus voi tuoda lohtua elämään, antaa auktoriteettia arvoille tai motivoida kokonaisia kansanliikkeitä yhteiskunnalliseen muutokseen. Vaikka uskonto on monille tärkeä ilmiö, se ei tarkoita, että uskonnollinen mytologian opettaminen ja levittäminen olisi koulutoimen tehtävä.

Juuri tämä on uskonnonopetuksen ongelma: Kuinka oikeuttaa kokonainen uskonnolle omistettu oppiaine – oli opetus sitten jaettu lahkoittain, uskontokunnittain tai kaikki uskomusjärjestelmät yhdistäen – kun uskontojen tieteellinen pohja on niin kyseenalainen? Onko jopa eettisesti kyseenalaista perehdyttää lapsia perinpohjaisesti ajatteluun, joka kumpuaa niin vahvasti mytologiasta – vaikka valveutunut opettaja sen ääneen sanoisikin?

Vastauksia koululaitoksen taholta on yleensä kahdenlaisia: "Uskonnolla on pitkät perinteet" ja/tai "Uskonto on tärkeä maassamme/maailmassa". Tutkijan näkökulmasta kiintoisaa on se, että opettamalla uskontoa koululaitos itse ylläpitää sen perinnettä. Ja tähän perinteeseen se viittaa perustellessaan uskonto-oppiaineen tärkeyttä.